

Saavutettavuus Webbtillgänglighet

Missä rima on lain valvonnan näkökulmasta 7.4.2021
Viena Rainio, ylitarkastaja
Saavutettavuusvalvonnan yksikkö, Etelä-Suomen
aluehallintovirasto

Esityksen sisältö

- Digipalvelulaki
- Valvonta
- Digi arkeen neuvottelukunta
- Kysymyksiä?

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta = digipalvelulaki

- Suomen lainsäädännön taustalla YK:n vammaissopimus (2006) sekä EU:n saavutettavuusdirektiivi (2016).
- Suomessa direktiivin vaatimuksia toteuttaa digipalvelulaki (2019).
- Digitaalisia palveluja ovat verkkosivustot ja mobiilisovellukset.
- Digipalvelulain saavutettavuusvaatimusten noudattamista valvoo Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikkö.

Saavutettavuusvalvonnan yksikön tehtävät

- Neuvonta ja ohjaus
  - www.saavutettavuusvaatimukset.fi
- Valvonta ja raportointi komissiolle.
- Kanteluiden ja selvityspyyntöjen käsittely.
- Sidosryhmien kuuleminen.
- Kansainvälinen yhteistyö.

Missä rima on lainvalvonnan näkökulmasta?

- Digitaalisen sisällön saavutettavuutta toteutetaan noudattamalla kansainvälisiä verkkosisällön saavutettavuusohjeita (engl. Web Content Accessibility Guidelines, WCAG).
- Digipalvelulaki takaa saavutettavuuden minimitason.
- Ymmärrettävä kieli, viittomakielinen tulkkaus (WCAG AAA-taso), Captcha-tunnistus.

Miltä osin saavutettavuusvaatimusten
ulkopuolelle jäävät toiminnallisuudet ovat
sellaisia, että ne tulisi saattaa saavutettavaan
muotoon yhdenvertaisuuslain kohtuullisten
mukautusten perusteella? (HE 60/2018)

Valvonta

Valvontaa tehdään vuosittain kahdella tavalla

- Kattava valvonta tehdään asiantuntijatyönä.
  - Ensimmäisenä valvontajaksona vuonna 2021 valvomme 20 verkkosivustoa.
  - Lisäksi neljä (4) mobiilisovellusta kesäkuun 2021 jälkeen.
- Yksinkertaistettu valvonta tehdään automaattisella tarkastustyökalulla.
  - Ensimmäisenä valvontajaksona vuonna 2021 valvomme 185 sivustoa.

Otanta

- Otannan suunnittelussa huomioidaan sidosryhmien vuonna 2019 ja 2020 esitetyt toiveet valvottavista digitaalisista palveluista.
  - Kuntien ja kaupunkien tarjoamat palvelut ja viranomaispalvelut.
  - Uutinen joulukuun 2020 kuulemistilaisuudesta
- Ilmoitusten perusteella esiin nousseet digitaaliset palvelut.
- [VANEn toimintaohjelma 2020-2023.](#)

Ilmoitukset eli selvityspyynnöt ja kantelut

- Käyttäjä voi tehdä ilmoituksen valvontaviranomaiselle digitaalisesta palvelusta
  - joka ei ole saavutettava,
  - jossa ei ole saavutettavuusselostetta,
  - jos saavutettavuuspalautekanava puuttuu,
  - jos on pyytänyt sisältöä itselleen saavutettavassa muodossa, mutta ei ole saanut sitä,
  - jos ei ole saanut vastausta saavutettavuuspalautteeseen.
- Saavutettavuuskantelun käsittelyyn sovelletaan hallintolain hallintokantelua koskevia säännöksiä.

Kuinka avissa toimitaan kun tulee ilmoitus?

- Asiassa kysytään lisätietoja selvityspyynnöllä tarvittaessa sekä ilmoituksen tekijältä että digitaalisen palvelun ylläpitäjältä.
- Annamme **hallinnollista ohjausta** tai **päätöksen** siitä, että tiedot tulee antaa saavutettavassa muodossa.
- Hallinnollisesta ohjauksesta ei voi valittaa, mutta toimija voidaan ottaa valvontaohjelmaan ja määrätä tekemään muutokset
  - määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.
- Päätös on valituskelpoinen eli voi oikaisun kautta edetä hallinto-oikeuteen.

Mitä ilmoitukset koskee?

Digipalvelulakiin liittyvät

- Kontrastit, lomakkeet, alt-tekstit.
- Saavutettavuuspalautteeseen ei vastattu.
- Puuttuvat tekstitykset videoista.
- Saavutettavuusseloste.
- Kohtuuton rasite.
- PDF.
- Merkittäviä puutteita uudessa palvelussa

Ei lain piirissä

- Tekniset ongelmat ja häiriöt.
  - Vahva tunnistautuminen
- Sisällön ymmärrettävyys.
- Ajanvaraus ja muut palveluihin liittyvät asiat.
- Nettiyhteyden nopeus.
- Palvelu ei digipalvelulain piirissä.
- Emme ole toimivaltaisia vielä.

Kenen palveluista ilmoituksia on tehty?

- Valtion virastot
- Kunnat
- Eri terveystalvelut
- Pankit
- Yliopistot
- Saavutettavuusvaatimukset.fi

Kuinka paljon ilmoituksia tehdään?

- Määrät ovat kasvaneet merkittävästi syyskuun 2020 jälkeen.
- Ilmoituksia tulee meille käsiteltäväksi noin 40 kuukaudessa.
  - Kaikki eivät liity saavutettavuuteen.
- Ilmoituksia tehdään jonkin verran myös anonyymisti.

Haasteita yhteystietoihin liittyen

- Saavutettavuusseloste on sijoitettu sellaiseen paikkaan, että jos esimerkiksi kirjautuminen estyy, asiakas ei löydä muuta yhteystietoa kuin meidän yksikön yhteystiedot.
- Aiheuttaa turhia yhteydenottoja saavutettavuusvalvonnan yksikössä.
- Tärkeää että toimijan omat yhteystiedot löytyy helposti.

Digi arkeen neuvottelukunta

Digi arkeen neuvottelukunta

- Olemme mukana valtiovarainministeriön koordinoimassa Digi arkeen neuvottelukunnassa.
- Toimii tärkeässä roolissa siinä, miten yhdenvertaisuuden toteutuminen huomioidaan digipalvelujen kehittämisessä.
- Jäseniä järjestökentältä, viranomaispuolelta, myös Kuntaliitto, elinkeinoelämää sekä tutkimusta on edustettuna.
- Järjestää laajoja **pyöreän pöydän keskusteluja** toimikautensa aikana
  - näkemyksiä ja tärkeitä aiheita saadaan käsiteltyä laaja-alaisesti.
- Keskustelu somessa käydään asiasanalla **#DigiArkeen**

Kysymyksiä?

Digi kuuluu kaikille!

Kiitos.

saavutettavuus@avi.fi